

Kalibratie nader beschouwd

Inleiding

U komt ze vast wel eens tegen op internet of sociale media : de bedrijven of leveranciers die magische termen hanteren als “ISO-17025” , “scope” en “Herleidbaarheid”.

Wat betekent dit allemaal en hoe kunt u als klant de “geloofwaardigheid” achter deze termen vaststellen. Het probleem is dat wanneer een bedrijf zegt of schrijft “wij werken volgens de strenge normen en / of werkmethoden van de ISO-17025” of “scope” of “herleidbaarheid aantoonbaar naar (internationale) standaarden” dat deze terminologie juridisch gezien door iedereen gezegd of geschreven mag worden en u als klant zou aan kunnen nemen dat dit op waarheid berust. Zo worden de randen van het juridisch spectrum opgezocht doordat deze bedrijven die zich voordoen als iets wat ze niet kunnen aantonen. Hoe u kunt weten of u misleid wordt gaan we nader beschouwen.

ISO-17025:2017

Er is in Nederland één instantie die door de Nederlandse overheid is aangesteld om kalibratiebedrijven te accrediteren voor de ISO-17025:2017 en dat is de Raad voor Accreditatie (afgekort RvA).

Voor de volledigheid dient ook altijd het jaar van versie van deze norm vermeld te worden, momenteel de versie van 2017. Wanneer deze versie ontbreekt, ontstaat al onduidelijkheid en dat er maar wat geroepen wordt over de magische term ISO-17025.

Een bedrijf wat voor kalibratie ISO-17025:2017 geaccrediteerd is, verkrijgt een uniek logo met een registratienummer en beginnend met een K. (Bijvoorbeeld K-137).

U kunt zelf controleren of de accreditatieclaim geldig is door dit op te zoeken op de website van de RvA (www.rva.nl) en dan navigeert u via de discipline Kalibratie en vervolgens naar de naam of het accreditatienummer.

Staat het bedrijf niet in de lijst, dan kunt u ervan uit gaan dat dit bedrijf geen accreditatie (meer) heeft.

Ook staan op de website van de RvA bedrijven waarvan de accreditatie is ingetrokken .

In zeldzame gevallen heeft een bedrijf een buitenlandse accreditatie, maar ook moet verificerbaar zijn.

Dus om zeker te zijn dat u met een ISO-17025:2017 geaccrediteerd bedrijf te maken heeft: vraag om het erkenningsnummer, logo of verklaring van accreditatie. Dit logo is herkenbaar op het kalibratiecertificaat.

Een weetje : Accreditatie betekent geloofwaardigheid

Wat maakt dat uit dat een bedrijf ISO-17025 geaccrediteerd is of niet ?

De RvA beoordeelt een ISO-17025:2017 geaccrediteerd kalibratiebedrijf om haar competenties dit beslaat o.a. het management, de kalibraties, werkmethoden, onzekerheidsberekeningen, herleidbaarheid, validaties, ringvergelijkingen, kwaliteitssysteem, opleidingen, kennisniveau, maar ook zaken als integriteit, risicomanagement en onpartijdigheid.

De RvA komt periodiek auditeren en beoordeelt alle punten van de ISO-17025:2017, maar ook de technische verrichtingen worden beoordeeld door vakspecialisten.

Bij niet voldoen aan de eisen dient dit opgelost te worden en men kan een accreditatie zelfs kwijtraken.

Indien een bedrijf schernt met de term ISO-17025 en kan dit niet bevestigen, dan kan er wel gezegd worden dat er volgens de ISO-17025 norm gewerkt wordt, maar dit is niet aantoonbaar (technisch) beoordeeld door de RvA en daarmee een loze kreet.

Een bedrijf dat claimt volgens ISO-17025:2017 gecertificeerd te zijn, is niet geloofwaardig want voor deze norm kan een bedrijf zich uitsluitend laten accrediteren. Vraag in dat geval ook om het certificaat.

Verwijzing naar een moederbedrijf die een accreditatie heeft , geldt ook niet. Het bewijs moet er zijn dat het betreffende bedrijf is beoordeeld en opgenomen in de accreditatie van het moederbedrijf.

Scope

Voor een ISO-17025:2017 geaccrediteerd kalibratiebedrijf worden de beoordeelde verrichtingen in een document geplaatst, genaamd een "scope" met een kop en voettekst van de Raad voor Accreditatie.

Dit document is opvraagbaar bij het bedrijf zelf, die heeft een versie die door de directeur van de RvA geautoriseerd is en de scope is zichtbaar op de website van de RvA.

Deze scope is voorzien van coderingen van de verrichtingen, de zogenaamde HCS codes.

Het kan zijn dat u een scope krijgt te zien van een kalibratiebedrijf die "volgens ISO-17025 werkt" met daarin zelfs de HCS codes en geheel volgens de lay-out van de RvA.

Wanneer een kop of voettekst van de RvA ontbreekt dan is dit een aanwijzing dat dit niet beoordeeld en verifieerbaar is.

Wat maakt dat uit een "eigen" of geaccrediteerde scope ?

Omdat de scope niet beoordeeld is door de RvA kan er geen enkele waarde aan worden toegekend.

Herleidbaarheid aantoonbaar naar (inter)nationale standaarden.

Wanneer een bedrijf claimt herleidbaar naar internationale standaarden te zijn, dan wordt daarmee bedoeld dat de gebruikte standaarden gekalibreerd zijn, soms zelfs met de verklaring naar ISO-17025 of kreten als "RvA gecertificeerd" of "RvA gekalibreerd".

De RvA kalibreert niet en certificeert ook geen kalibratiestandaarden.

Op zich klinkt het geloofwaardig wanneer men zelfs de geldigheid van kalibratiecertificaten van de gebruikte standaarden vermeld in het kalibratiecertificaat, met nummers, identificaties, data, instanties, etc.

Herleidbaarheid volgens ISO-17025:2017 behelst echter veel meer dan dat en is beschreven in een document van de RvA genaamd T-018.

De RvA geeft aan dat uitsluitend document T-018 Acceptabele herleidbaarheid garandeert.

Dus een geaccrediteerd kalibratiebedrijf moet buiten de ISO-17025:2017 ook voldoen aan de T-018.

Dit document is ook weer te vinden op de website van de RvA.

Wat maakt dat uit ?

Werken met gekalibreerde standaarden is slechts een deel van de herleidbaarheid en dekt niet geheel de lading van het woord herleidbaarheid.

Bij een ISO-17025:2017 accreditatie is het kalibratiebedrijf verplicht te anticiperen in ringvergelijkingen, dat zijn zeg maar praktijk examens, waarin een onbekend instrument gekalibreerd dient te worden en waarbij de kalibratieresultaten worden vergeleken met een hoger instituut en concullega's. Dat gebeurt voor elke verrichting of HCS code minimaal 1 maal per 4 jaar.

Elke deelnemend kalibratiebedrijf dient binnen de gestelde limieten afwijkingen en meetonzekerheden af te geven.

Door dit praktijkexamen komt alles samen, zoals de kalibratie van de standaarden, de robuustheid van de kalibratieprocedure, de invloed van omgevingscondities, ervaring en kennis van de medewerker(s), de drift van standaarden, de meetonzekerheden.

Wanneer je als deelnemer dit praktijkexamen niet haalt, heb je een groot probleem en bent verplicht de oorzaak te achterhalen en op te lossen. In een minder gunstig geval moet je deze verrichting uit je scope tijdelijk opschorten of zelfs laten schrappen. Dit is duidelijk onderdeel van het aantonen van competenties.

Een niet geaccrediteerd kalibratiebedrijf doet hier niet aan mee en zijn de competenties niet aangetoond.

De kalibratieresultaten zijn dus niet verifieerbaar en daarmee niet herleidbaar.

Resumerend voor u als klant

Wanneer een bedrijf de genoemde terminologie hanteert, vraag om bewijs.

